

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Előfizetési árak: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A tavaszi közgyűlés.

Nyitrávrmegye törvényhatósági bizottságának május hó 31-én tartott tavaszi közgyűlése nem érdemelne meg, hogy ezen a helyen foglalkozzunk vele, mert a látogatottsága gyér, vezetése gyenge és fegyelméletlen, lefolyása gépies, hanyag és felületes volt.

Van azonban egy körülmény, amely ezt a közgyűlést kiragadja a köznapiság sodrából és azon események közé emeli fel, melyek a mi szemünkben mindig módfelett becsesek és értékesek.

Ezen a közgyűlésen nyílt alkalma a vármegye közönségének méltatni azt a magas tartalmú királyi kéziratot, melylyel felséges urunk, II. Rákóczy Ferenc hamvainak hazaszállítását elrendelte. Nagyon természetes, hogy a közgyűlés pártkülönbség nélkül sietett megragadni ezt az alkalmat a király iránt érzett köszönet és hála ünnepies kifejezésére.

Csak kár, hogy ennek a manifesztációnak olyan csekély közönség előtt kellett lefolytania és kár, hogy a király dicső tettet méltató főispáni beszéd olyan gyenge, szintelen apathikus és száraz volt.

Pedig a királyi kézirat mintegy kiáltó hangon hívta a vármegye közönségét, hogy jöjjön özönével és tüntessen a király

mellett, mintegy kiáltó hangon sürgette, hogy aki a felségnek ezen leiratáról megemlékezik, az ha már nem képes az ékes-szólás művészetével élni, legalább a hevülő szív lelkes, mély érzésektől áthatott hangján szólaljon meg.

Mert felséges urunk ezzel a páratlan kézirattal egy olyan ténnyel hajtott végre, melylyel felmagasztalta a nemzeti kegyeletnek egyik legragyogóbb emlékét és megszentelte a nemzet dobogó szívének egyik legforróbb érzését.

A felmagasztaló királyi nagylelkűségnek ezen tényével szemben, a nemzetnek csak az az egy kötelessége lehet, hogy viszont megdicsőítse a király iránti szeretetnek, a királyhoz való hűségnek és ragaszkodásnak széttephetetlen kötelekét.

Érzi ezt a kötelességet az egész magyar társadalom, érzik a politikai élet szervei is, azért sietett a törvényhozás és sietnek a törvényhatóságok hálafeleliratoiban megköszönni a király kegyét, tiszta hazaszeretettől sugallt elhatározását, melylyel nemzeti küzdelmeink egyik legfényesebb korszakának emlékeihez nagyszerű példaadással elzarándokolt, és ott kegyeletét igazán királyi szívvel és tettel róvta le.

Ezek a hálafeleliratok, melyek meg nem szakadó láncolatban érkeznek a trónhoz, nem egyszerű kifejezései a hálának,

és a köszönetnek, hanem fenséges gloriifikációk, a lojalitásnak, a dinasztikus hűségnek és a király iránti szeretetnek olyan megnyilatkozásai, melyek a méltó dicsőítés fényét sugároztatják a király fenkölt személyére, hódolattal övezett méltóságára és megingathatatlan trónjára.

Ez okból óhajtottuk volna, hogy ne csökkenjen az a fény, mely abból a nemes kötelességből, hogy a felséghez hálafelelirat intéztessék, a királyt dicsőítő nemzeti hála és köszönet tényére Nyitramegye részéről kiárad.

Sajnos, a fent említett okok miatt ennek a fénynek csökkenését lehetetlen volt elkerülni.

Ezek után áttérünk magára a közgyűlésre, mely a következőképen folyt le:

A napirend előtt *Thuróczy* Vilmos főispán mindenek előtt a király ő felségének II. Rákóczy Ferenc hamvainak hazaszállítását elrendelő leiratáról emlékezett meg. A főispán szavait a közgyűlés állva hallgatta s egyértelmű lelkesedéssel elhatározta, hogy a királyhoz ezen alkalmából kifolyólag hálafelelirat intéztessék.

Ezután a főispán Jókai Mórt parentálta el, majd szóvá tette a vasutasoknak áprilisi sztrájkmozgalmát. Elmondta, hogy az egész mozgalom régóta folyt izgatásnak az eredménye volt, kiemelte a kormánynak a mozgalom elfojtásában tanúsított „erélyét,” mely arról tesz bizonyosságot, hogy az állam ügyeit feladatának magaslatán

pedig minden 2—3 percben indul egy, — azt úgy megrohanták, mint az éhes farkasok a szelid bárányt. Egy fél perc alatt zsúfolásig megtelt. Itt a nyugodt kedély, előzékenység, udvariasság teljesen ismeretlen. Hoppon maradsz, ha nincs magyar királyi eszed, hangod, főleg pedig erőd és tapintatod. Jaj annak, aki válogat vagy elmélázik! Itt a jelszó az: légy ügyes, ugorj fel, ahová tudsz, és ne törődjél senkivel!

Kényelem dolgában csak annyit engedhetek meg magamnak, mint a beszózott hering a hordóban; se többet, se kevesebbet. Csak annak örültem, hogy, ha már a szabad mozgás meg van tiltva, legalább a lélekzetvételt megengedik. Igen ám, de mit kellett szegény tudósnak bevennie? Nagyon csalódik, aki azt gondolja, hogy friss levegőt. Cigaretázó rongyos és elegáns caballero szomszédaim látván, hogy rendes szokásom szerint se nem szivarozom, se nem cigaretázom, csupa nagylelkűségből megkönyörültek rajtam és állandóan oly füstfelhőkbe burkoltak, hogy egyszer csak, nagy meglepetésemre, azon vettem észre magamat, hogy éppen oly gyönyörű füstkarikákat eregetek ki a számból, mint ők. Ugye, nagyszerű élvezetem lehetett?

Mig a villamos megindul, az ingyenjegy

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Egy délután Madridban.

Ünnep volt. Vasár- és ünnepnap délután minden nép valami szórakozást keres. A spanyolnak legfőbb szórakozása, nemzeti mulatsága a nemzeti bikaviadal.

Megvallom, hogy sohasem óhajtottam ezen barbár élvezet után, mert mindenfajta állatkinzásnak ellensége vagyok; de mégis megnéztem, részint a társaság kedvéért, részint, hogy tiszta fogalmat szerezzek arról a szörnyű látványosságról, mely még a rómaiak idejéből származva, a középkorban oly híressé vált, idők folytán azonban teljesen elfajult. Eddig ugyanis még semmiféle leírás után nem tudtam kellőleg elképzelni. Különösen pedig azért néztem meg, hogy soha senki ne vethesse szememre.

— Mit kerestél Spanyolországban, ha még a bikaviadalt se nézted meg?

Mióta a jegyek birtokába jutottunk, a társaság nagy része teljesen megváltozott. Mintha csak kicserélték volna. Akármiről folyt a beszéd, felvethették ezer thémát is, a refrain mégis csak a bikaviadal volt.

Mindig csodálkoztam azon, hogy tudnak a spanyolok ezen iszonyatot és undort keltő játék iránt annyira lelkesedni, és kora tavasztól késő őszig, még hétköznapokon is, nagyjából csak a vásár- és ünnepnapon bikaviadalról beszélgetni, és ime, most láttam, hogy a magyar se sokkal különb. Szívszorogva várja ő is az órát, a mikor a cirkuszba indulhat. Öröm mámorban úszik mind a kettő. A spanyolt az a tudat teszi boldoggá, hogy gyönyörködhetik fiainak bámulatos ügyességén, és lelkesedhetik a nemzet ifjú bajnokainak élet-halálharcán; a magyart pedig az, hogy szem és fültanuja lesz az ember és állat közt lefolyó küzdelemnek, melyből rendszerint az ember kerül ki győztesen. A spanyolt pezsgő vére, heves szenvedélye űzi, kergeti, a magyart az újság ingere izgatja, lelkesíti.

Társaságunk kimondhatatlan örömmel, valóságos ujjongással indult 16 óra felé a *Corrida de Torosra* (bikaviadalra). Az idő is hatással volt rá. A felhőtlen égről barátságosan mosolygott le a nap és kellemes meleget árasztott szerte széjjel. A Puerta del Sol téren iszonyú ember-tömeg tolongott. Mindenki a *Plaza de Toros* (cirkusz) felé induló villamosokat kereste. Soká tartott, míg mindegyikünk valamelyikre felkapzkodhatott; mert mihelyt egy előállt, —

álló férfiak intézik, a kiknek kormány működése elé mindenki megnyugvással nézhet.

Egész kis peroráció volt az, amit a főispán a vasutasok sztrájkjáról elmondott, s a mily szófukar és száraz volt a királyi kézirat méltatásában, oly bőszéggel és hévvel eresztette meg a szót beszédének ezen pontjánál. Melegítette őt az a valami, ami egy nemsokára előterjesztendő, szerény pótjegyzékes javaslat burka alatt lappangott. Ezt a valamit a burokból *Emödy József* hámozta ki, a kormányhoz intézendő picike-kis bizalmi szavazat vonzó alakjában.

Dühöngés a vasutasok ellen.

Ravasz csalafintasággal járnak el Nyitra megyében a közgyűlések tárgysorozatának megállapításánál. A kormánypárti szempontból fontos tárgyakat pótjegyzékbe iktatják, a mely csak ott a közgyűlésen jut a bizottsági tagok kezéhez. Így jártak el a múlt évben is, midőn a Szulyovszky-féle ismeretes indítványt a pótjegyzékbe csúsztatták be és így jártak el most is, midőn *Emödy József* indítványát, a vasuti sztrájkmozgalom megszüntetése alkalmából a kormányhoz intézendő felirat tárgyában, hasonlóképpen a pótjegyzékbe rejtették. Ezzel az eljárással azt akarták elérni, hogy az ellenzék a kiesztelt bizalmi aktusról vagy egyáltalában ne vehessen, vagy csak későn vehessen tudomást, s ily módon meglepetve a liberális szerelmi csínynek az elkövetését akadékoskodó fellépéssel ne gátolja. Számításukban csalatkoztak.

Meglepetés volt ugyan az ellenzékre nézve *Emödy József* javaslata, nem csak azért, mert a javaslat a pótjegyzék homályában lappangva az ellenzék legnagyobb részének előzetes tudomására nem jutott, hanem főképen az indítványozó személye miatt, akiről a múltban vallott politikai elvei folytán senki sem tételezte fel, hogy olyan értelmű javaslatot fog előterjeszteni, a melyben elismerés szavaztatik a kormánynak azért, mivel a vasutasok mozgalmát elnyomta.

Az állami rend helyreállítása elengedhetetlen kötelességét képezi bármely kormánynak, s azért ennek a kötelességnek a teljesítéseért semmiféle kormány elismerésre számot nem tarthat, mert ha egy kormány még az államrendet sem képes fenntartani és mégis az ország vezetésére vállalkozik, akkor el nem hárihatja magáról a bűnös könnyelműség vádját. Az pedig talán csak mégsem érdem, hogy valamely kormány nem bűnösen könnyelmű. Az ellenzék ennél fogva már ebből a szempontból sem szavazhatta meg *Emödy* indítványát. Még inkább nem szavazhatta meg

nélkül is ingyen utazó csöcselék, gyerek, férfi, asszony egyaránt, bőven gondoskodik róla, hogy a présben levő publikum ne unatkozzék. Valami úton-módon eladni való portékát szerez: — a bikaviadal programját, a viadal egyes részleteivel díszített vörös legyezőt, képes-levelezőlapokat a toreadorok és az espada jól talált arcképeivel, újságot, sorsjegyet, gyümölcsöt stb. — és hol a kocsiútról, hol a villamos kocsifel- és lejáróján, hol meg a hosszában levő mindkét oldallépcsőn egymást taszigálva és éktelenül ordítva kínálgatja. Sőt némelyik, akárhogy is, még a kocsifel- és lejáróján is befurakodik; ha aztán a kalauz nem valami nagy gyöngédséggel a gallérlánál vagy üstökénél fogva leemel az egyik oldalra, azonnal ott terem a másikon, és a lépcsőről a nyitott ablakon át nyújtja be talán piros pünkösdi napja óta szappant nem látott kezében portékáját. Nem veszi ám rossz néven ha elutasítod, legfőlegb élcel veled!

Végre elindulunk. A sok, sűrűn egymást követő és túlzásfolt villamos roppant lassúsággal halad előre. A sok csöcselék hol versenyt fut, illetőleg sétál vele, hol meg azon a cimen, hogy holmiját árulgatja, minduntalan a lépcsőkre ugrálva velünk együtt kocscikázik. Néha-néha innen is, onnan is kijut neki az ütlegből, de ő

annak a körülménynek komoly megfontolása után, hogy az egész vasuti sztrájkmozgalom el-fajulásának a kormány könnyelmű hanyagsága és brutális eljárása volt a főoka.

Mindazonáltal az ellenzék ez alkalommal nemcsak az *Emödy-féle* indítványnak az ellenzése készítette erősen tiltakozó felszólalásokra, hanem az a hang is, melyen a szabadelvűpárt szónokai ezt az ügyet a közgyűlésen tárgyalták.

Maga az indítványozó a vasuti sztrájkmozgalmat úgy jellemezte, a hogy az az igazságnak semmiképp sem felel meg. Nagy merészen kockáztatta meg azt az állítást, hogy a mozgalomban résztvevő vasutasok, és pedig nemcsak az alsóbb rendűek, hanem a tisztviselők is, egy egész nagy és művelt társadalmi réteg a szocializmus lejtőjére lépett, az Istentagadó és hazátlan bitanogokkal való szövetekezést kereste.

Emödy erős felszólalására rádúplázott *Estherházy János* gróf, aki örömet fejezte ki a felett, hogy a Tisza-kormány erős keze a közönség érdekei ellen vétett vasutasokat ráncba szedte; *Kostyál Miklós* főjegyző pedig kemény szavakkal bizonyította, hogy egy lelketlen, az állam érdekeivel szembeálló, a fegyelem kötelékét széttépő tömeggel szemben csakis úgy lehetett eljárni, a hogy a kormány tényleg eljár.

Ezekre az egyoldalú szempontokon nyugvó és igazságtalan beszédekre az ellenzék részéről elsőnek *Mérey Lajos* válaszolt rendkívül higgadt, nyugodt és tárgyilagos felszólalásban, melyben az érem másik oldalát is felmutatva, grafikus vonásokkal vázolta a kormány hibáit és mulasztásait s találoan kérdezte, hogy mért nem fejt ki a kormány ugyanilyen erélyt az igazi, a társadalmi rend megbontására töre szocialisták ellen, akik most is a gazdaközönség legéletbe vágóbb érdekeit fenyegetik azzal, hogy aratási sztrájkok szervezésében utazgatnak?

Méreynek sűrűn nyilvánított tetszésajztól kísért beszédén kívül az ellenzék sorából még két felszólalás hangzott el az agyonbunkózásra szánt vasutasok védelmében. *Dedk János* jól oda-mondotta a liberálisoknak, hogy egy olyan kormány alatt, mely az erőszakot tartja a legfőbb kormányzati elvnek, nem csoda, ha felutik fejüket a társadalmi erőszak jelenségei. *Dr. Franciszy Lajos* sajnálatának adott kifejezést a kormánypárt részéről elhangzott beszédek felett és tiltakozva az ellen, hogy a mozgalomban részt vett vasutasokat egész összeségükben felforgató törekvésekkel vádolják, hangsúlyozta, hogy ilyen esetekben a jog és méltányosság nemcsak el-

fel sem veszi. Tudja már tapasztalásból, hogy ez hozzátartozik kéjutazásához.

Amerre csak haladunk, a járdákat mindennütt a Plaza de Torosba siető szegényebb néposztály foglalja el, élénken beszélgetve, vitakozva a nap nagy eseményéről; a kocsiúton pedig fényes hintókban és társaskocsikban az úri nép tart oda.

De ime, egyszerre mindenki megfordul, megáll, s egy irány felé tekint!

— Mi történt?

Csakhamar felénk közeleg egy sovány, öszvérektől vont nyitott társaskocsi tarka-barka ruhába öltözött fiatal emberekkel. Hat chulo vagy capeador ül benne, kik vörös posztóval izgatják a bikát. Általános bámulat tárgyai. Az ember csakugyan nem tudja róluk levenni szemét. Csak az a visszatetsző, hogy a nap hősei oly szegényes fogaton indulnak a küzdelemre.

Mihelyt elhaladtak mellettünk, messziről egy különös lovas látok felénk vágatni. Atléta termete, délcég tartása, ó-spányol öltönye, *tizes* (!) paripája, a nyereg és a kengyel nagy feltűnést keltenek nálunk, magyaroknál. Ez a pikador (lándzsás). A lovas valóságos óriás, a paripája pedig nyomorult gebe. Oly sovány, gerince oly meggörbült, hogy a négy lába alul

nyomó, hanem *gyógyító* intézkedéseket is tesz szükségessé.

A rögtönzött érdekes vitának az lett a vége, hogy az *Emödy-féle* indítvány csak kis szótöbbséggel ment keresztül. A szabadelvűpárt kidühöngte magát olyan emberek ellen, akik ha hibáztak is, ám jóvá tették azóta a hibájokat és bűnhődtek is érte.

Ilyen emberek ellen a legnyersebb szemrehányás hangján kifakadni, tapsolni a megaláztatásuknak, egy sorba állítani őket a legveszedelmesebb csöcselékkel, igazi sajátsága a liberalizmusnak, a melynek nincs és sohasem is volt szíve, hanem csak ökle — a gyenge és becsületes emberekkel szemben.

A daráló malom.

Eszeveszett gyorsasággal tárgyalta le ezután a közgyűlés a tárgysorozat 174 pontját. S ha az ellenzék többször meg nem állítja a bomlott fékű gépezetet, még sebesebben örölte volna le a napirend tárgyait.

A nemzetiségi viszonyok tanulmányozására kiküldött bizottság jelentése kapcsán a közgyűlés elhatározta, hogy a bányafeltárás és bányai ipar, a gyári ipar és a házi ipar fejlesztése, s az ezzel kapcsolatos érdekek képviselőit *Nyitra-án ipar és kereskedelmi kamara*, továbbá vármegyei iparfejlesztő bizottság szervezését szükségesnek tartja, s ennél fogva felhívja az alispánt, hogy a jelzett irányban az eljárást tegye folyamatba.

Elhatározta egyúttal, hogy a bizottság javaslatainak végrehajtása iránt a képviselőházhoz és a kormányhoz kérvény intéztessek, a társ-törvényhatóságok a közgazdasági téren teendő törvényhozási és kormányzati intézkedések támogatására felkérressenek; a bizottság közjóléti javaslatai pedig a megye orsz. képviselőinek figyelmébe ajánltassanak; végül, hogy a bizottság eddig betervezett összes javaslatai egybefoglalva kinyomassanak, s a törvényhozáshoz intézendő átirathoz csatoltassanak.

Mérey Lajosnak gróf *Gvadányi József* sir-emlékének felállítására vonatkozó indítványát a közgyűlés magáévá téve, *Szalé Lajos* elnöktele alatt 25 tagú bizottságot küldött ki — az egy *Méreyt* kivéve csupa kormánypárti emberből — melynek feladata lesz a legközelebbi közgyűlés elé konkrét javaslatot terjeszteni.

A bélaudvarnoki körjegyzőséghez tartozó községek kérvényét illetőleg, melyben a törvhat. bizottsági tagválasztás székhelyének Nyitra-Szucsányból Bélaudvarnokra való áthelyezését kér-

majdnem öszvér; a csonton és bőrön kívül mi sincs rajta. Aki látja, azt gondolja, hogy rögtön összerogy a teher alatt s bevégzi pályafutását, de a lovasa mégsem ismer könyörületet, folyton nógatja szegényt, hogy szaporábban szedegesse vézna lábszárait, és ő, minthogy fiaker-ló volt, most sem enged a szokásból, összeszedi végső erejét és fut, ahogy csak tud; pedig ha tudná, hogy utolsó útjára megy, dehogy is sietne! még egy-két óra s a bika irtózatossá döfései következtében ott a porondon fogja kiadni párját.

A pikador oly hetykén, nyugodtan ül rajta, mint a magyar huszár pej lován, pedig ő is élet-halál harcra indul.

Nemsokára odaérünk a városon kívül levő, 1873/4-ben, 14 ezer ember számára épült, nemzeti zászlóval ékesített cirkusz elé. Oriási néptömeg nyüzsög itt. A város minden rendű és rangú népe együtt látható. A milliostól a koldusig mindenki kíváncsi e nemzeti játékra.

Érdekes kép tárul elé! Nem tudod, mire vessed szemed! A fényes hintókra-e vagy az elegáns úri népre, az érdekes népviseletre-e vagy a torka szakadtából ordító árusokra? Ezek ám az igazi rikkancsok! Mihelyt megáll egy villamos vagy hintó, azonnal ott terem tiz is és kínálja portékáját. A társas-kocsira pedig

ték, a közgyűlés a kérelemnek helyt adva kimondotta, hogy a tagválasztás ezentúl Belaudvarnokon tartassék. Ez a tendenciózus határozat oda céloz, hogy a kerületben a tagválasztás a néppártra nézve megnehezíttessék. Nyitra-Szucsány tudvalevőleg ennek a kerületnek legerősebb községe és néppárti. Nyilvánvaló ennél fogva a liberális érdekek, hogy ennek a községnek gáncsot vetve a jegyző a tagválasztást a kormánypárt javára jobban befolyásolhassa. Az állandó választmány előadója az alkotmányos közérdekkel érvelt, érvelését Steffel Ede és Mérey Lajos halomra döntötték, hiteles aláírásokkal kimutatván, hogy a kerület választóinak nagy többsége a székhely megváltóztatását nem akarja. Az alkotmányos közérdek ennél fogva az, amit a választók többsége akar, és nem amit a jegyző kieszt.

A nyitrai vármegyei házban azonban lehetetlen érvekkel győzni, a legnagyobb képtelenséget is, ha azt hivatalos közeg mondja, meghelyeslik, a legméltánytalanabb előterjesztést is elfogadják.

Azért szólalt fel hiába Karsay Imre is, a községeket zaklató, vagyontbiztonságukat fenyegető vándorcigányok megrendszabályozása ügyében, az alispán azt felelte, hogy vannak erre megyei szabályrendeletek, amit senki sem vont kétségbe, a felszólaló csak azt vitatta, hogy ezek a rendeletek semmit sem érnek, ami igaz is.

Pallós Ignác mérnöknek és Uherék Lászlónak egy Pöstyéntől Verbóig építendő helyiérdekű vasútra adandó megyei hozzájárulás iránt a közgyűlés úgy határozott, hogy a két vállalkozó közül az kapja meg a vármegye segélyét, 40,000 koronát, aki előbb igazolja, hogy a vasút finanszírozását biztos alapra fektette.

Ó-Tura község engedélyt nyert a Vágújhegyről Miaván át tervezett h. é. vasút előmunkálási költségeihez való hozzájárulásra. — Zohor hegyközség 100 kor. segélyt kapott.

Kollányi Gyula vmegyei aljegyző az alispán előterjesztésére 300 korona jutalomban részesült. A törekvő fiatal jegyzőt, a kinek szorgalmas, és sikeres tevékenységét az alispán nyomtatékkal emelte ki, még a közgyűlés folyamán sokan üdvözölték.

A múzeumi választmányban megüresedett két helyre gróf Esterházy János és Mezey Gyula választottak meg. —y.

Dr. Bangha Sándor lapja megszűnt.

A „Nyitrai Közlöny” című liberális lap 24 évi fenállása után a múlt vasárnap hosszabb betegeskedés után sorvadásban kimult;

egyszerűen felülnek, vagy egymás elöl, mint a macska a kutya orra előtt, egy pillanat alatt a kocsi tetejére másznak, s onnan nyújtják lefelé áruikat, természetesen nem minden szó nélkül. A nagy ordítózásban egy sem reked el; úgy látszik, az olcsó limonádé vagy szörp-kenőcs még a torkot is megvédi a nyavalyától. Ezeknek, valamint a hűsítő italokat árulóknak a figyelmét egy ember sem kerüli ki; mindenkihez van nyájas szavuk, hogy ne mondhasa senki, hogy figyelemre sem méltatják. Még a capeador-kocsira is felmerészkednek, s kegyes, leereszkedő megszólítással tüntetik ki a nap hőseit. Ezek néha el is élcelődnek velök, legtöbbször azonban egy-két barackkal adják tudokra, hogy most nem fogadnak.

3/17-kor beléptünk a cirkuszba, ahol az árnyékos oldalon helyet foglalva, egyrészt a napon, azaz a legolcsóbb helyeken sütkérező és folyton vitatkozó caballérok mulattam, másrészt pedig a küzdőtérben a kerítés mellett fel-alá járó szolgák ügyességét bámultam. Ezek ugyanis folyton azt kiáltják:

— Vánkost, hűsítő italt vagy narancsot vegyenek!

Aki úgy érzi, hogy kópádon az ülés egy kicsit kemény, vagy aki narancs után áhitozik,

részvétlenül, senki által nem gyászolva, senki által nem siratva. Szomorú sors biz ez nagyon. Valamikor még mint erőteljes dalia vezetett a vármegyében. A hivatalos hirdetések zsírjában hízott liberális ujság, meg tudta kaparítani a szabadelvűpárt subvencióját, a községek járatták községi penzen, s a „Nyitrai Szemle” megjelenése előtt még a püspökség számadásaiba is be tudtak csempészni 17 példányt az előfizetési árat és pedig még akkor is, midőn már a papság szidalmazásában a vármegyében addig soha senki által el nem ért rekorddal dicsekedhetett.

A „Nyitrai Szemle” megjelenése azonban erős rést ütött rajta. Megjelenésünk első éveiben majdnem minden számban fektelen támadásokat intézett lapunk ellen, s egyik, a hazafias irányban most is vezető, cikkiróját arra ítélte, hogy „azt ki kellene korbácsolni Nyitra-vármegyéből”. Hazafias fájdalmi persze erősen megamputált előfizetői miatt támadtak.

Dr. Bangha Sándor jó ujságirói stílussal rendelkezett, de később nem igen törődött lapjával, talán innen van, hogy az ildomtalan hang időkint tultengett hasábjain, melyre azonban nem tartottuk szükségesnek reagálni.

Ezt nem rekriminációképpen mondjuk, mert nem is tartjuk ildomosnak egy csendesen elhunyt lapársat holta után ütlegelni; (éveken át még tudomást sem vettünk róla) hanem felemlítjük, mert okvetlenül szükséges az egykor oly virágzó lap visszafejlődésének megértéséhez. A lap anyagi zavarokkal küzdött és a Szerkesztő nem fordíthatott annyi költséget annak kiállítására, mint a meynyit egyes liberális urak szükségesnek tartottak s így az 1901. választások után bünbakot kerestek a vármegyében ők is, s ez volt dr. Bangha Sándor, aki, szerintük nem szerkeszt olyan lapot, mely a szabadelvű pártot tömöríteni volna hivatva.

Thuróczy bukása után, dr. Kramolin főispán hogy a szabadelvű párt forrongó „roncsait” némileg megbekítse egymással, Banghát elejtette és a szabadelvű párt subvencióját megvonta tőle, s oda juttatta a „Felvidéki Hírlap”-nak, melyet az időközben az „Ellenőről” kicsőpöntött Seress szerkesztett. A „Felvidéki Hírlap” felvirágoztatására ez összeg ugyan nem volt elég, de arra éppen elegendő volt, hogy a már amugy is erős vérvesszést szenvedett Bangha lapjának megadja a kegyelemdőfést. A „Nyitrai Szemle” ezóta csak vegetált, nem mozgott többé. Alakját redukálta, haldoklása észrevehető volt, csak azt nem tudták, mikor áll be a krízis. Hiába ütötte a mellét a szerkesztő, hogy ő már most legalább

egyszerűen működésbe hozza mindkét tenyerét; a tapsra a szemfüles szolgák azonnal tudják kötelességeiket. Aki áll, annak felröpitenek 25 ct-ért egy kis vánkost, aki pedig ül, annak egy-két narancsot. Nem volt rá eset, hogy a dobást valamelyik elhibázta volna. Akármilyen messze volt is az illető, ki vánkost vagy narancsot kért, a tapsolásra biztosan a kezébe kapta a kívánt dolgot, az érte járó díjat meg a szolgálta.

17 órakor, miután a nézőtér, nemkülönben a páholyok is nagyobbbrészt megteltek, és a városi hatóság is megérkezett, megkezdődött a játék és tartott 3/4-ig. Ezen idő alatt 6 bika és 13 ló hullott el.

E lapok hasábjain több héttel ezelőtt ugyanis megjelent egy spanyol bikaviadal bővebb leírása, nem akarok tehát annak részletes ecsetelésébe bocsátkozni, csak a mellékkörülményeket tüntetem fel, melyek mindenütt más és mások, s így teljesen önálló a Manzanares partján épült szép spanyol fővárosban Madridban is.

Indokoltnak látom kitérni rá már azért is, mert legközelebb nekünk is lesz benne alkalmunk „gyönyörködni” Budapesten.

A közönség mindvégig feszült figyelemmel, nagy érdeklődéssel és órási lelkesedéssel kísérte

szabadon írhat. Irni, írhatott volna szabadon, de nem volt kiuek. Nyitrai megyében eltekintve egy-néhány elszigetelt embert, más ellenzék nincsen, csak a néppárt. Ennek lapja nem kellett, s azt dr. Bangha maga is bevallja, hogy ő sokkal gyöngébb, hogysem pártot teremthetne a vármegyében. És abban teljesen igaza van. A szabadelvűek között a mindenkor fősipán az irányadó, Kramolin alatt Kramolin, Thuróczy alatt Thuróczy, mert ezek az urak itt sokkal jobban szeretik a kenyeret, mint a függetlenséget. Pártot alkotni tehát még Banghánál hatalmasabb emberek sem képesek. Így aztán dr. Bangha egyszerűen a pusztában kiáltó lett, ki miután látta, hogy teljesen rekedtté kiabálja magát s eredménytelenül, inkább félre vonult.

Jellemző, amit bucsuzó cikkében mond:

„A múlt télen egyik hűtlen írnom elárulta a hatalmon levő érdekkörnek, hogy kik a munkatársaim, kik lapom előfizetői.

Megindult a hajsza az egész vonalon, megfélemlítették az előfizetőket s hasonló tettek munkatársaimmal, illetve ezeket lebeszéléssel s ígéretekkel vonták el tőlem, úgy, hogy a tisztességtelen verseny következtében munkatársaim közül nem maradt csakis egyetlen egy, az én kedves Verus barátom.”

Mindenesetre jellemző, hogy a liberális ujság szükségesnek tartotta titokban tartani, hogy kik az előfizetői s hogy azt elárulták. Nálunk az előfizetők névjegyzéke a szerkesztő asztalán áll mindenkor s nem kell azokat, mint valami összekülvőket, zár alatt tartani.

Ujdonságok.

Személyi hírek. B. Baumgartner Pál cs. és kir. tábornok e héten a Deák-család látogatására Nyitrára érkezett. — Bárány Edelsheim-Gyulay Lipót főrendiházi tag, ma vasárnap érkezik sz. jános-elefánthi birtokára egész családjával hosszabb nyári tartózkodásra.

Kinevezés. Deák Béla, volt nyitrai honvédhadnagy a bulgáriai tengeri és folyamgőzhajózási társulat tisztviselőjévé nevezetett ki Rahovában, Bulgáriában.

Névmagyarosítás. Held Ede, huszárkapitány, a nyitrai állami méntelep parancsnoka, nevét belügyminiszteri engedéllyel Hegedüs-re magyarosította.

Eljegyzés. Klszák Rezső ivánkai postamester eljegyezte Renglovics Jolán kisasszonyt Nyitrán. — Dr. Teszelszky Antal illavai szolgabíró jegyet váltott Hajdu Gabriellával, Hajdu Géza, trencsényi kir. tszéki elnök leányával Selmecbányán.

a rendkívül izgató játékot. Egyformán rajongott érte férfi és nő, ifjú és agg, gazdag és szegény.

Ami engem illet, megcsodáltam ugyan a küzdők bámulatos ügyességét és hallatlan vakmerőségét, de megundorodtam a felháborító, szörnyű, páratlan állatkinzástól. Nincs itt emberi érzés, kimélet, irgalom, könyörület; csak vadság és kegyetlenség. Vért kíván, és vért szomjazik mindenki.

Az örült lelkesedés láttára megértettem az „örült spanyol” kifejezés igazi értelmét. Találókban nem lehetne a spanyolt jellemezni.

Egyhamarjában még nem örültem úgy, mint mikor a cirkuszról a szabadba értem.

— Hála Istennek, hogy kinn vagyok! — kiálték fel. — Először és utoljára láttam bikaviadalt!

De velem együtt megutálták azok is, kik egész nap oly nagyra voltak vele.

Valahányszor rá gondolok, irtózat fog el s megvetéssel fordulok el tőle. Mindig megfajthetetlen talány lesz előttem a spanyol népek ezen eléggé el nem ítéhető szenvedélye, az ember és a felbőszített bika közötti harc iránt való rendkívüli lelkesedése.

Richter M. István.

Ürnapja. A hívő közönség ezreinek részvételével folyt le Nyitrán az ezidei ünnep, melynek gyönyörű nyári idő kedvezett. A székes-egyházban az ünnepi nagy misét *Bende Imre* püspök úr ő méltósága pontifikálta, a szent beszédet *Belák József* káplán mondotta. Mire után megindult a körmenet, melyet *Fenczell Ferenc* c. püspök és nagyprepost úr vezetett. A körmenet fényre és a résztvevő közönség számára nevez minden eddigi ünnepi körmenetet messze felülmúlt. A városi közönség, mely eddig inkább az alsó városi ünnepeségben szeretett résztvenni, ezidén a felsővárosi körmenetre is impozáns nagy számmal jött el, bő kárpotlást nyújtva a hiteletnek a hivatalos körök elmaradásáért, melyek a királyi ügyészség kivételével, most is távollétükkel tündököltek. A vármegyeháza a pap-ság ellen akart tüntetni az elmaradásával, pedig önmaga ellen tüntetett, mert csak a saját díszet rongálja az, a ki lepton-nyomon demonstrálja, hogy a vallástalanoknak azon táborához szít, melyből a társadalom esőseleke szokott kikerülni. Lelekemelésen szép látványt nyújtott a körmeneten a *nyitrai oltáregylet*, melynek gyönyörű zászlója alatt a tisztviselő és választmányi hölgyek élén mintegy 100 egyleti tag tömörült, hatalmas sort alkotva, mely mint hosszú virágsáv húzódott végig a beláthatatlan sokaság hullámzó ölén. A felsővárosi háztulajdonosok házaik ablakait fényesen kivilágították és virágokkal ékesen feldíszítették.

Halálozások. *Plech Péter*, nyitrai cukrász hosszas szenvedés után életének 54. évében május hó 30-án jobblétre szenderült. Az elhunyt előbb honvédtiszt volt, azután megváltván a katonai pályától előbb Budapesten majd azután Nyitrán cukrászüzletet nyitott. A megboldogult néhány évvel ezelőtt az evangélikus vallásból visszatért a kath. egyház kebelébe s azóta épületes módon résztvevő új vallásának áhitat gyakorlataiban. Temetése f. hó 1-en ment végbe. Halalát neje szül. Noszvetter Teréz és egy kiskoru leánya siratja. *Beke poraira!* — *Dr. Uhlárik János*, bölcsészettudor, főgimnáziumi tanár Nagy-Szombatban élete 44. évében május hó 30-án hosszabb szenvedés után elhunyt. Uhlárik szül. Leván 1860. theol. tanulmányait Budapesten végezte, 1883-ban felszenteltetven Komáromba került káplánnak, honnan a következő évben Nagy-Szombathoz neveztek ki főgimnáziumi tanárnak, hol 29 éven keresztül majd a classica philologia, majd pedig a mennyiségtan tanára volt; megszerzte a középiskolai tanári oklevelet, majd pedig theologiai szigorlati mellé a bölcsészettudori oklevelet. Irt egy önálló művet is: *Anonymus latinságáról*. (Nagy-Szombat, 1889.) *Beke poraira!* — *Szeghy László* a szobotisti megtért anabaptisták lelkesze eleje 62. évében elhunyt. A megboldogult született Tritvorin (Trencseny megyében), a hittudományokat a bécsi egyetemen hallgatta 1862—69-ig, káplánkodott Siglisbergben, Ürményben és Selmezbányán; 1869-ben felső-sípéki plebános lett, majd 1874-ben Detrekő-Csütörtökre került hasonló minőségben, hol fáradozásai folytán népiskolát emeltek. 1889-ben lemondott a plebániáról és hivatal nélkül maradt, mignem két év múlva a szobotisti anabaptisták curatusa, majd 1893-ban a plebánia administratora lón. — Meghalt május 24-én. — *Dedák István* farkasdi ev. ref. főtanító neje szül. Illyés Klára május 29-én életének 73-ik, boldog házasságának 53-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. A boldogultnak hült tetemeit óriási részvét mellett 31-én kiserették valláskülönbség nélkül öröknyugalomra. Egyszerű pompát soha nem ismerő vendégszerető és hű nő volt mindvégig. Erdemeit az udvaros a negyedi, a temetőben a farkasdi lelkészek adták elő meghatározott módon. A koporsót számos koszorú díszítette, a melyek közül a tanítói karé feltűnést keltett.

A májusi ajtatosság, mely a nyitrai irtalmas testvérek templomában naponként esti 6 órakor ment végbe, igazi kedvenc lelki üdülése a városi közönségnek. Eleinte attól tartottak némelyek, hogy a négy óráról hat órára áthelyezett litánia talán megerzi az iskolai ifjúság hiányát, de bizony kellemesen csalódtak. A közönség mindennap megtöltte a templomot, szegény és jómódu egy, hogy jó korán kell megjelenni, aki még ülőhelyet akar biztosítani magának. A délelti ajtatosságnak nagy vonzereje részben abban is áll, hogy a kath. felső leányiskola kitűnően vezetett énekkara közreműködik, mely jobbára igen jól megválogatott énekarabjaival nagyon emelte a hívek áhitatát.

A vármegye hivatalos órái. Nyit-ravármegye központi hivatalában beleértve az arvaszékét is, június, július és augusztus hóna-

pokban a hivatalos idő reggeli 8 órától d. u. 2-ig tart. Ez intézkedés azonban nem terjed ki a nyitrai központi szolgabírói hivatalra, hol a hivatalos idő úgy mint eddig lesz betartva.

Jézus sz. szíve ajtatossága. A Mária-hegyi templomban június hó 9—17. napjain esti 6 órakor, a közbeeső vasárnapon d. u. fél 4 órakor Jézus szentséges Szívének tisztelésére ünnepélyes ajtatosság tartatik, melyre az érdeklődő hívek szíves figyelmét ez uton is fölhívja *Kottosovszky* Alajos, Mária-hegyi lelkész.

Köszönetnyilvánítás. *Bende Imre*, püspök úr ő méltósága, a tanúgy és a tanulóifjúság e nagylelkű mecenása, a „Zászlónk“ című ifjúsági lap 8 példányát megrendelvi kegyes volt intézetünk 8 szorgalmas tanulója részére, mely intézetünk iránt ismételtan tanusított nagybecsű figyelméért és kegyéért ez uton is hálás köszönetünket fejezzük ki. *Szántó Jakab*, a nyitrai nyilv. polgári iskola igazgatója. *Hevera János*, hitoktató.

Szulyovszky Dezsőt elítélték. Érdekes tárgyalása volt május 31-én a nyitrai járásbírósnak. Az egyik vádlott *dr. Szulyovszky Dezső* orsz. képviselő volt, a másik *Pollák (Lengyel)* nevű valami vidéki ujságíró, kiket Markhot Gyula hamis vád miatt panaszolt be. A járásbírósg mindkét vádlottat bűnösnek találta és elítélte. A vád tárgya a következő volt. — Az „Ellenőr“ egyik munkatársa *Pollák* körülbelül egy évvel ezelőtt feljelentést tett Markhot Gyula, Nyit-ravármegye alispánja ellen, hogy jogtalanul használja a *vittenci* előnevet Rédeky Géza, nyitrai rendőrkapitány a feljelentést visszautasította. Az alispán, miután tudta, hogy a feljelentő kis zsidó mögött sokkal nagyobb urak fejtőködnek, ép ezen okból bepanaszolta *Pollák (Lengyel)* Belát hamis vádaskodás miatt. Ez ügyben május 31-én tartotta meg a tárgyalást *Gregor Kálmán*, nyitrai kir. albiró előtt. *Pollák* azzal védekezett, hogy őt a vádaskodásra *dr. Szulyovszky Dezső*, országgyűlési képviselő felbujtotta. *Pollák* Béla, ki a Szulyovszky Dezső által fentartott „Nym. Ellenőr“-nél mint belmunkatárs volt alkalmazva Szulyovszkytól Budapestről egy levelet kapott, melyben különbeni elcsapatás következménye mellett követelte tőle, hogy a levélhez mellékelte és szintén *Szulyovszky* által fogalmazott feljelentést másolja le és saját *Pollák* neve alatt adja be Markhot ellen a nyitrai rendőrkapitánynál. Szulyovszky nagyobb biztonság kedvéért *Polláktól* követelte, hogy egy a levelet, valamint a feljelentésnek Szulyovszky által készített fogalmazványát nyomban küldje vissza Szulyovszkynak. (Látszik, hogy az ovatos körültekintés felette hasznos néha a lovagoknak!) *Pollák* nem tudta magát mire elhatározni, elment az „Ellenőr“ betegesen fekvő szerkesztőjéhez, *Seress Imre*hez, és megmutatta nekik Szulyovszky két kéziratát, elment még *Clair Vilmos*hoz a F. M. K. E. főtítkárához és kérte, mit tévő legyen? — *Clair* tanácsolta neki, hogy ha biztosan nem tudja, vajjon Markhot alispán csakugyan jogtalanul használja-e az előnevet, akkor álljon el a feljelentéstől. *Pollák* kijelentette, ha be nem adja a panaszt, akkor Szulyovszky őt a laptól való elcsapással fenyegeti, s azon reményben, hogy Szulyovszkynak mégis csak vannak bizonyítékai, ha mást felbujt, a panaszt beadta. — Szulyovszky erre nézve beismeri, hogy a feljelentést ő fogalmazta, de nem mint felbujtó, hanem mint a *Pollák* által e célra felkért tanácsadó, mint ügyvéd. A levélre nem emlékszik, vajjon irt-e ilyesmit, de képtelenségnek tartja, hogy ilyesmit írhatott volna. — Ezzel szemben úgy *Seress Imre* mint ennek neje, határozottan állítják, hogy *Pollák* bemutatva nekik Szulyovszkynak két eredeti kéziratát, *Clair Vilmos* szintén vallja, hogy *Pollák* mutatott neki valami iratot, de „most már határozottan nem emlékszik vajjon Szulyovszky levele volt-e az“. — A vádat, minthogy közhivatalnokról lévén szó, a királyi ügyészség képviselte *Sütő István* ú. megbízott által, ki igen ügyesen csoportosított vádbeszédeben rágalmozás miatt kérte elmarasztalni a vádlottakat és pedig a Btkv. 260. és 258. §§-ai alapján. — *Sztránszky Izor* dr. az alispán ügyvédje a saját fele részéről bebizonyította, hogy Markhot alispán jogosan használja a vittenci előnevet. Előmutatott egy 1635-ben kelt II. Ferdinánd által aláírt oklevelet, melyben Markhot Gy. egyik egyenes ősnének nemességét adományoz; ebben az oklevélben ugyan nem fordul elő a vittenci előnév, de egy 1745-ben Markhot egyik ősnének diplomájában a vittenci előnév is fel van véve. A vittenci róm. kath. plebánia anyakönyveiben 1713—1750-ig 16 esetben fordul elő a vittenci Markhot név anyakönyvezve; az 1751. nyitramegyei nemesi

összeírás szerint a Markhot család nemességgel bírt. Sőt last not least, Markhot ügyvédje előmutatott egy dr. Szulyovszky Dezső által az alispánhoz irt régi levelet, melyben Szulyovszky maga a borítékra sajátkezűleg írta vittenci Markhot Gyula urnak. — A bíróság Szulyovszky mosakodását nem fogadta el, hanem elítélte a 258. §. alapján *Pollák (Lengyel) Belát*, mint főbűnöst rágalmozásért 200 kor. fő és 50 kor. mellékbüntetésre, behajthatatlanság esetén 20, illetve 5 napi elzárásra, *dr. Szulyovszky Dezsőt* pedig mint bűnrészt 100 kor. főbüntetésre, behajthatatlanság esetén 10 napi elzárásra és 50 kor, illetve 5 napi elzárásra, mint mellékbüntetésre. — Azonkívül a sértett fél számára fizetendő 100 koronában és az összes költségekben lón elmarasztalva. — Markhot ügyvédje, minthogy ügyfele teljes elégtételt nyert, belenyugodott az ítéletbe, míg az elmarasztaltak felebeztek. Az ítélet felebbezés útján a nyitrai törvényszék elé kerül.

Bérmálás a vármegyében. Vármegyénk a Vág völgyét képező részében most folyik a bérmálás és pedig Vágújhely, Ó-Tura, Hrádek, Krakován, Póstyén, Vittenc és Szenicen. A bérmálást *dr. Kohl Medárd* felszentelt püspök végzi.

A tartós szárazság által előidézett kár az egész országban általános és nemcsak a mezőgazdaságot, hanem más gazdasági ágakat is érekenyen érintett. Örvedetes azonban, hogy nem az összes gazdákat érte a károsodás, hanem főleg azokat, akik nem szeretnek a korral haladni és minden újításnak esküdtek ellenségei. Kiválóan érdekes jelenséget tapasztalhattunk ezuttal, azt t. i., hogy azok a gazdák, akik el nem mulasztották az elmúlt ősszel földjeiket a „csillagvédjegyű“ Thomassalaklisszal megtrágyázni, azok épen semmi kárt sem szenvedtek, — vetéseik nagyon szépek. Ez abban leli magyarázatát, hogy a Thomassalaklisszal trágyázott vetés kifejlődöttebb, ellentállók volt a szárazság iránt. Ezen tapasztalat megcáfolja tehát azon szelvében elterjedt véleményt, hogy a „csillagvédjegyű“ Thomassalaklissz csak akkor hat, ha elegendő csapadék van segítségére. Nagyon kívánatos volna, ha a gazdák a fenti tapasztalatból levonnák a tanulságot és nem idegenkednének a modern gazdálkodás áldásait saját előnyükre felhasználni.

Áthelyezett óvoda. A. F. M. K. E. nyit-ravármegyei választmánya elhatározta, hogy Nyitra-Novákon fentartott óvodáját beszűnteti, s helyette egyet Nyit-raváros közvetlen közelében, Tormoson fog állítani.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik megboldogult telejthetetlen férjem, *Plech Péter*, elhunytá alkalmából részvéteket nyilvánítottak, vagy a végtiszteség megadásánál megjelenni szívesek voltak, fogadják megtört szívből fakadó hálás köszönetemet.

Egyuttal tisztelettel tudatom, hogy a cukrászüzletet továbbá is fentartom, miért is kérem továbbá is a nagyközönségnek szíves partfogását és jóindulatát. *Ozv. Plech Péterné.*

Kaiser a sasvári sikkasztó. E cím alatt a következő sorokat vettük. Tisztelt Szerkesztő úr! A hetvenes évek közepén a mult században Bécsben két héber egyetemi hallgató készült szigorlatra természetes nagy drukkot állottak ki a jövő sikerei vagy sikertelenségei miatt, hát megígérték egymásnak, hogy egyik a másiknak tudtára adja a szigorlat eredményét. Az egyik hallgatónak neve Jeruzalem a másiké Izrael. Elsőnek ment a szigorlatra Jeruzalem azalatt Izrael ajtnál hallgatózott, mikor Jeruzalem kilepett kipirult arccal és leverten az őt váró Izraelnek ezt mondotta „Weine Izrael Jerusalem ist gefallen.“ Ehez hanem is egészen hasonló, de eredményében ilyen gyászeset történt Sasvárott Pünkösdelőtti héten: Kaiser Ernő cs. és kir. családi uradalmi számvevő 30,000 korona el-sikkasztása után Morvaországba szökött. Ő az első szerepvívó liberális matador, Szále Lajos főbíró elvhu és elválaszthatatlan barátja a papok falásában, Szále nagy segítő társa és nagy bankettező liberális bűneiben elbukott, összeroskadt „Weine Izrael Jerusalem ist gefallen.“ Becses lapja pünkösdi számában az volt írva, hogy Kaiser Ernő az el-sikkasztott 30,000 koronát megtérítette, hogy önként jelentkezett ezt a hírt csak liberális barátai röpitették világgá, semmit sem térített meg, önként nem jelentkezett, hanem Morvaországból hozták és most csendőrök őrizete mellett Sasvárott vallatják. Minden, a mi keresztény volt, annak Kaiser Szále testi-lelki barátjához hasonlóan kimeletlen ellensége volt, különösen ellensége a keresztény szövetkezeteknek. Sasvárott Makász Józsefet, mostani nagykosztolányi segéd-

felkészült addig marta, a míg csak ki nem marta és miért, azért, mert a káplán ur erősen és erőteljesen keresztény szellemben működött, ez szemmet szűrt Szále úrnak és Kaiser úrnak talált méltó segítő társat, de hát az istenek malmait lassan őrölnék, de biztosan, igaz a káplán ur elment, de a nemezis Kaiser urat, Szále Lajos ur fegyvertársát is elérte. A káplán ur megérdemelt dícsőséggel távozott, de Kaiser ur összezsugorodott, semmivé lett, oh Weine Izrael Jerusalem ist gefallen. Most már értem miért hódolt és miért kereste Szále ur barátságát, valahányszor Szále ur Sasvárra jött mindannyiszor Szále urat Kaiser ur ünnepelesen frakkban cilinderben cs. és kir. uradalmi fogaton, mint valami főherceget vitte, de régen megvan írva commenta delect dies. Ez intő jele mindazoknak, akik hatalmuk érzetében kejelegnek, hogy senki megérdemelt sorsát el nem kerülő akár mennyire bizakodik hatalmában. — Levelező.

Elítelt ügyvéd. Dr. Mészáros Károly, az első Thuróczy-regime alatt nagyban portált liberális nyitrai ügyvéd, ki mert a néppárt ellen s különösen lapunk ellen nagy szájjal dühöngött, teljesen idegen ember létére megválasztották hirtelen megbízottsági tagnak, városi képviselőnek, a F. M. K. E. ügyészének. Előbb a Fmkenek volt baja vele, de a jószívű egyesület elengedte neki; nem úgy a reformatus eklezia, melynek tagja volt. A szőlősi reformatusok kárára elkövetett 1600 kor. rugó sikkasztás miatt e hó 1-én a nyitrai törvényszék három havi börtönrre ítéltetett.

Egy képzeletbeli háboru. Érdekes füzetet kaptunk sárói Szabó Lajos, nyitrai (vezérkari) honvéd-százados úrtól. „Áttekintés valamely háboru lefolyásáról napjainkban” cím alatt. Az írói verével élenként megirt munka egy modern háborunak lefolyását adja megkapó, érdekes, vonzó módon. Egy darabig beszél benne a szenzációt keltő újságíró, amint a háboru kitörését jelzi, az általános mozgósítás okozta kavargást festi a társadalomban, azután hirtelen megáll, és megszólal benne a hidegen szemlelő katoná, és eseteli a hadsereg felvonulását, természetesen Oroszország ellen Przemysl felé. A felvonulás bogos szövevényét hirtelen megszakítja és ismét a leíró tudósító élénk fantáziája rajzolja előtünk a tábori élet élénk összevisszaságát; s hogy ez tultengésbe ne menjen, hirtelen ezt is megszakítja, s halljuk a csapatok ütemes felvonulását. Igazán olyan e mű, mint a jó Dobos-torta, melyben a csokoládé-crème folytonosan váltakozik a piskótatésztával. Mikor a laikusok utatnák a vezérkari tiszt szak-leírása, hirtelen közbeacsap az író ragyogó fantáziája, s mire a hideg szakemberre utató lenne a csapongó leírás, azonnal megszakítja a *fachmann* tanulságos előadása. És ez így folytonosan váltakozik, úgy, hogy a katonára nézve a felüldítő részletek valóságos nyugvópontul szolgálhatnak; míg ellenben a laikusra nézve a szakbeli előadás valóságos tanulságot képez, anélkül, hogy utatnák, mert a szerző egyik elemet sem engedti tultengésbe jönni. A füzet, mely Huszár István ur könyvkereskedésében 1 koronáért kapható, egy egész hadjárat képzeletbeli lefolyását adja egy összefüggő képből, nem úgy, mint a napilapok, csak szakadozott töredékekben, s egy cseppet sem von le élénkségéből az, hogy a sebesültek és halottak csak „papirosok” vannak meg, ellenkezőleg logikája oly meggyőző és színezése oly élénk, hogy az olvasó annyi figyelemmel kíséri, s a szakudós avatott Mentorsága mellett annyit tanul belőle, mintha valóságos háboruról volna benne szó. Szinte jól esik végig követni e vérontás nélküli útközveteket.

Tejszövetkezeti értekezlet Ocsadnicán. Május 29-én nagy tejszövetkezeti népgyűlés volt e nagy községben a plebánia udvarán. E vidéken a termőföld kevés, az állattenyésztés igen szépen haladhat s a hegyes Tirol módjára a tejtermékek értékesítését ezekre lehetne emelni ily tejszövetkezetek behozatalával. E szövetkezet célja, haszna, mibenlétének kifejtése után nagy eszmecsere fejlődött ki a jelenvolt gazdák között s ennek befejeztével megtörténtek az aláírások — ezek folynak s mennyiségüktől függ majd, lesz-e gőzre avagy csak kézi munkára berendezve a szövetkezet. Sajnos, írja tudósítónk, hogy ez irányban a trencsénymegyei gazdasági egyesület nem fejt ki oly tevékenységet, mint a nyitrai, mert megyénkbelinek a munkássága — a melyet figyelemmel kísérünk — majdnem semmivé zsugorodik össze. Nézzé a nyitrai gazdasági egyesületet, mely bámulatra méltó tevékenységet fejt ki s tanuljon tőle.

A cabaji tűzkárosultak részére ujabban következő adományok folytak be: Nm. m. k. belügyminiszterium 200 kor., Nemcsék Ferenc kanonok 8 kor., Tóth Kálmán plebános 3 kor., özv. Tóth Jánosné 2 kor., Holec Józsa 2 kor., Ronchetti József 10 kor.

Utazás a St-Louis kiállításra. A Debenhams-Ocean-Limen vállalat a következő prospectust küldötte be lapunkhoz. Utazási irány I. Antwerpenből (Belgium) St-Louisba és vissza Antwerpenbe. Utazási árak a következők: *Kanadán keresztül* II. osztályu hajó és első osztályu vasuti utazással. Idényjegy 700 kor. I. hóig érvényes 660 kor. 15 napig érvényes 625 kor. Az érvényességi idő csak a vasuti jegyre szól. — Utazási irány II.: *Antwerpenből New-York felé* hajón és vasutal az Egyesült Államokon keresztül St-Louisba és vissza Antwerpenbe. Első osztályu gyors-hajó és első osztályu vasutijegy 585 kor. Második osztályu gyors-hajó és első osztályu vasutijegy 465 kor. Első osztályu postahajó és első osztályu vasutijegy 545 kor. Második osztályu postahajó és első osztályu vasutijegy 445 kor. Miudkét irányban az utazás Antwerpenből St-Louisig oda és vissza értendő, a hajón teljes ellátással. New-Yorkon keresztül a kiállításra való tartózkodási idő korlátlan. Kivánatra prospectusokat ingyen küld, valamint bármilyen utazási dolgokban a tengeren tulra, díjtalan felvilágosítással szolgál a Debenhams-Ocean-Linien Magyar-Osztályu Antwerpen De Keyser Lei, 46.

Pöstyén fürdőt a hozzánk beküldött s június másodikán lezárt utolsó névjegyzék szerint ez év folyamán összesen 1531 vendég látogatta.

Schmitt Adolf és Társa nagybosányi börgyára részvénytársasággá alakult át oly módon, hogy az eddigi tulajdonos Scholler céghez mint új tulajdonos csatlakoztak Budischofszky és Fiai bécs-trebitschi börgyárosok. Sadlon Károly, a börgyár igazgatója július havában önként megváltik állásától.

Kitüntetett nyitrai iparos. Az országos iparegyesület folyó évi május hó 12-én tartotta meg rendes közgyűlést, mely alkalommal Csernyák József cipez-mester ipari jelességért az országos iparegyesületi ezüst díszéremmel lett kitüntetve.

Nevezett 1891. évben nagyon szerény körülmények között kezdte meg ipariüzletét, azonban kitarító szorgalma és előzékenysége által ezidő szerint már oda jutott, hogy állandóan 15 segéddel, dolgozik, évről-évre igyekszik becsületes törekvéssel emelni a maga foglalkozását s példa gyanánt szolgálhat a helybeli iparosoknak, kik között kiváló helyet foglal el s 12 év óta előjárásági tag gyanánt működik s az iparigyekezők terén valamint azok mozgalmában mindenkor részt vesz.

Csinosan berendezett üzlettel s a mai igényeknek megfelelő nagy választékú raktárral bír úgy, hogy külföldi árucikkek eladásával foglalkozó helybeli kereskedőkkel elég sikeresen versenyez.

Mint ipartestületi előjárásági tag résztvett Szegeden 1902. évben megtartott cipez ipari kongresszuson, Zsolnán a múlt évben lefolyt iparkiallítás alkalmával pedig ezüst kiállítási éremmel lett kitüntetve.

Derék és érdemes iparosnak bizonyult, neve általánosan ismert és közbecsült.

Lépfene. Tötmegyeren a lépfene ütött ki a szarvasmarhák között és pár nap óta nagyban szedi áldozatait.

Irodalom.

Acsády története.

XXVIII.

(Politikai életünk 1841—7-ig. Kossuth szerkeszti a Pesti Hirlapot. Adott-e Kossuth új programot? Széchenyi a Kelet Népe művével higgadságra inti. Az 1843—4. országgyűlés új reformtörvényei. Deák nem vállal mandátumot. Kossuth 1844-ben, felhagyván a szerkesztéssel, a társadalmi akció terére lép. Széchenyi aggodalmai. Előkészületek az 1847—8-ki országgyűlésre.)

Az előbbi fejtegetésekre azt mondhatja Acsády, hogy jellemrajzai megírásánál nem csupán az 1841. előtti korszakot, hanem a három nagy férfiú egész működését tartotta szem előtt. Elfogadom, bár konstátálom, hogy előadása az 1841. előtti lefolyt időre s a három férfiúnak akkor kivívott jelentőségére nézve nem vág össze a történeti tényekkel. — Lássuk most a fejleményeket tovább.

Az események könnyebb áttekintése és a három nagy alakunk további kellő mérlegelése okából ismét csak egy részletre, az 1847. őszéig, a nemzet életében annyira fontos országgyűlés kezdetéig, terjedőre terjeszkedem ki Eddig, — hogy a már mondottakat röviden összefoglaljam, — két reform-országgyűlés tartatott, az 1832—6 és 1839—40-ki; vezére az alsó táblának Deák és 1839—40-ki; vezére az felső táblán Széchenyi több Ferenc volt, míg a felső táblán Széchenyi több más segítővel sürgette a reformeszméket és ugyanakkor a politikuskal szokatlan módon beállott az ország gazdájának is, dolgozott s egy-

másután létesítette a gazdasági intézményeket. Egyszerre írt, beszélt és dolgozott — keztyű nélkül — a munkások között.

Az eddig alkotott reformtörvények közül pedig nevezetesebbek a következők: a jobbágy pénzen válthatja meg a robotot, ha a földesura abba beleegyezik. A jobbágytelken lakó nemes is fizet adót. Az országgyűlés költségeit ezentúl nem a jobbágy, hanem a nemesség fizeti. A pest-budai lánchidon nemes és nem nemes egyaránt két krajcárnyi vámot tartozik fizetni. (E törvény útötte az első rést a nemesség nem — adózásán.) Majd: az országgyűlés, a helytartó tanács és a kir. kamara hivatalos nyelve a magyar. A jobbágyok földjeiket megválthatják az urbéri terhek alól. (Örök váltság.) A pest—bécsi és a pozsony—nagyszombati vasutvonal. A váltótörvény. — Valóban oly alkotások ezek, melyeket az akkori viszonyok közt kicsinyelünk nem szabad s mutatják egyúttal, hogy a haladás, az átalakulás munkája megfontolva ugyan, — okos ember megfontolva cselekszik, — de erős, többé fel nem tartóztatható, folyamatába lépett.

A további teendő programja is készen állott, Széchenyi teljesen megfogalmazta; de végrehajtásánál szüntelenül hangoztatta, hogy az anyagi reformok, az anyagi jólét megteremtése után következzen csak a politikai szabadságok kivívása, mert csak a módos, értelmes nép érett a politikai szabadságra.

Ezek tehát megvoltak már, midőn Kossuth 1840. május 5-én, közvetlen az országgyűlés bezárása előtt, szabadult ki a börtönből, mint a többi politikai foglyok is szabadon bocsáttattak. Addig pedig, mint már említettem, csak frott országgyűlési, majd törvényhatósági Tudósításával vett részt a közéletben, amennyiben követi beszédek közlésével és a mozgalmak ismertetésével tájékoztatta olvasóit az állapotok felől. Szóval hirapíróként működött.

Midőn tehát eszerint 1840-ben, Széchenyi és Deák vezetése alatt, úgy állott már a reform ügye, hogy se program nem kellett többé hozza, se vezérek, mert az mind megvolt már, csupán csak idő kellett még, hogy lassú menetben megérlelje; mondok, midőn már annyira *haladt* a reform ügye, hogy úgy szólván az út közepén álltunk: valóban meglep Acsádynak az 1840-ki országgyűlés beapásával és Kossuth szabadon bocsájtásával kapcsolatban olvasható ezen nyilatkozata: „De nem ez az új párt (a Deák vezetése alatt álló alsó táblai ellenzék), hanem egy új ember adott *ez időtől kezdve* irányt a magyar politikai életnek. Ez az új ember Kossuth Lajos volt.” (674. l.) Amire aztán Kossuthnak rendkívül felmagasztaló jellemzése következik.

Meglepőnek mondok Acsádynak ezt a nyilatkozatát, mely a további előadásán, és Kossuth egész jellemzésén is vezető gondolatként vonul végig. Meglepőnek mondok, mert olvastára a kérdések egész sora támad lelkünkben és megzavar. Egy új ember új irányt ad a politikai életnek és pedig ez időtől, tehát 1840-től kezdve? Hát eddig talán nem történt semmi, hogy új emberre volt szükség? Vagy rossz volt az eddigi reformirány, hogy új irányt kellett adni a politikai életnek? Es miben állott ez az új irány, vagy miben különbözött az eddigtől? — Fontos kérdések, melyek mind egyszerre támadnak fejünkben és? — és rájuk feleletet Acsádynál hiában keresünk. Sőt, hogy még kevésbé tudjunk eligazodni, a következő lapon hozzáadja hogy Kossuth, midőn a börtönből kikerült s megint a közélet mezéjére lépett, nemcsak a vértanúság fénye övezte, hanem „kész nemzeti programot is hozott.” Eszerint tehát az új ember már nemcsak új irányt adott a politikai életnek, hanem meg többet, hozzá kész nemzeti programot! Es pedig 1840. májusától kezdve! — Furcsa, furcsa, szinte megfoghatatlan az előbb mondottak után.

(Folyt. köv.)

CSARNOK

Az elefánthi pálosok.

Közlő: Mittuch József.

1743-ban Ordódy István vikárius vizsgálót kért a megyétől a kakasfalvi birtokok ügyében.¹

1747-ben Vajay István prior megvett 435 frtért egy — Oroszvály János és Makkfalvy Mária néven állott — elhagyatott telket Galgócon.²

Vajay prior 1748-ban megvizsgáltatta a zlatnói földeket s a rá következő évben följelen-

tette Tarnóczy Imrét, ki egy földet, mely az a. elefánthi templomnak tulajdona volt — jogtalanul elfoglalt s dohányt ültetett reá.³

1750-ben elhalt a konventnek szolgálója Eosse István, kinek halála után a következő leltár készült: „szőlő, föld, három akós edény és kád 65 frt; rét 40 frt; székér, eke, borona 14 f. 40; két éves üsző tehénnel 14 frt; 2 ló 24 frt; két évi bér a pálosoktól 12 frt; husért két éven át 3 frt; fehér ruha 2 frt; három uj s két megtalált csizma 7 frt; két nadrág 2 f. 40; két kalap 1 f. 40.”⁴

A Vicsáppal való gyorsabb közlekedés lebonyolítása céljából a konvent egy kompot állított a Nyitra folyón, kitűnik ez azon 1751. évben lefolyt perből, melyet a pálosok a vicsápi és apáti komposzessorok ellen támasztottak azért, hogy ezek nem engedték a konvent örölt gabonáját átvinni a kompon, hanem annak kötelét baltákkal elvágatták, dacára, hogy azt a konvent maga szerezte be s a révészeknek is állandóan konvenciót fizetett.⁵

1753-ban Raffovics László kérte a vizsgálatot megtartani az iránt, hogy Apátin és Vicsápon a konventnek 6—6 jobbágya van, holott Vicsápon egy fertály és Apátin fél házhely hiányos. Az ez ügyben kihallgatott tanuk egyértelműleg vallják, hogy a Kamenický János birtokában levő részt Benkovics néhai nagyváradi püspök, ki fehér bárát volt — ő reá átíratta.⁶

Ugyanez évben augusztus 28-án bérált a konventi templomban báró Révay Pál esztergomi kanonok, hyppói püspök, suffraganeus. 1756. május 16-án a pálosok podluzsáni földjeit bérbe vette 13 apponyi paraszt a következő föltételek mellett: a magot ők adják, a termés fele a konventé. A határookra kötelesegek szorgosan vigyázni. Jogelismérésként mindegyikük fizet 12 denárt és egy pár csirkét ad. Három évre kapták bérbe azon megjegyzéssel, hogy a fele termés learatására a konvent küld aratókat.⁷

1757-ben meg galgói házukat, szőlőjüket s földjeiket kibérelte Trunca Károly odaváló polgár azon kötelezettség mellett, hogy mindent tisztán, rendben fog tartani s az oda jövő pálosoknak személyenkint italon kívül ebédre 30 denárt, vacsorára 20 denárt, szolgálóknak pedig 11 denárt fog adni. Ekkor földjeik voltak itt: pod kamennu horu 12 m, Kraszina országút mellett 1 1/2 m. szoros 3 m. Gábor hegyen 3 meckás, Konopnica 1 m, ruzsena hora 1 m. Két szőlő tartozott hozzá, egy a szt. Péter hegyen, melytől dézsmát fizettek az esztergomi érseknek és egy naruzsenej hore új ültetvény. Mindezeket kaptak 5 köből őszi és 5 köből tavaszi gabonát és 20 rh. forintokat.

A ház utóbb leégett. 1763-ban restaurálták s bérbe adták Maholányi Ferencnek, ki köteles volt a pálosok részére egy szobát, lovaik részére pedig istállót fentartani.⁸ 1757-ben volt a konventnek felső Elefánthon korcsmája és sörfőzője is, azon hely, hol a sörfőző állott, ma is pivóvárnak nevezetik.⁹

Hogy a pálosok e korban gyógyítással is foglalkoztak, kitűnik abból, hogy 1764-ben berendezett gyógyszerárú is volt a zárdában.

Ez évben vettek a vicsápiak a konventtől egy harangot 156 frtért. Már négy évig használták és semmit sem fizettek, pedig a prior már csak 100 frtot kért érte, azért hogy ezen igazán nagylelkű jótételét meghálálják, önként elvállalták 1770-ben bizonyos nagyobb kézi és írás munka végzését.¹⁰

A velkapolyaiak fizettek ekkor a konventnek évi 500 rh. forintot négy terminusra és a bányók kilencedét. Volt pedig itt a klastromnak sörfőzője, háza bor és sörkiméréssel és egy másik háza tisztán sörkiméréssel, azonkívül két malma, egy kallója, fűrésze erdővel és réttel. A velkapolyaiak a fönt említettek kivül kötelesek voltak a konventnek évenként négy özet, vagy borjut adni.

Pilán meg volt malma egy aranybányával,

melybe a konvent már ez ideig több, mint 2000 frtot befektetett azonban minden kecsesgató eredmény nélkül. Ezenfelül volt neki egy négyszekeres rétje és szép erdeje. Ezek adtak évente a zárdának három borjut, a mankóciak pálinkaégetéstől 80 denárt és tizedet s a zlatóciak kis libát és tojást.¹¹

1770 május 28-án Simonfy Jakab Mocsokonon kelt levelével fölkéri a priort jöjjön vagy ő, vagy megbízottja Nyitrára valami Tar-fele ház átvétele ügyében, mert mind a két Tar elhalálozott.¹²

Ezen évben annyi makk termett a konvent elefánti erdeiben, hogy képtelenek voltak azt ser-téseikkel föletetni, azért a felső-elefántiak bérbe vették tőlük.¹³

¹ Nytm. lvt. El. inqu. II. 81. — ² O. L. A. P. E. 62 f. — ³ Nytm. lvt. El. inqu. II. 96. — ⁴ O. L. A. P. E. 58 f. — ⁵ Nytm. lvt. El. inqu. III. 106. — ⁶ U. O. III. 114. — ⁷ O. L. A. P. E. 70 f. — ⁸ U. O. 63. — ⁹ Nytm. lvt. El. inqu. IV. 205. — ¹⁰ O. L. A. P. E. 59 f. — ¹¹ U. O. 72 f. — ¹² U. O. — ¹³ Nytm. lvt. El. inqu. IV. 153 l.

Telefon.

V. B. úrnak Budapest. Az előfizetés lejár okt. 1-én. Örvendünk, hogy megemlékeztek Nyitráról. Szívvelyes üdvözlétnket mindnyájuknak. 1481/1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nyitrai kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szécsi Ferenc ügyvéd által képviselt Würmer János és neje szül. Schaller Agota nyitrai lakosoknak Özv. Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia, u. m. kisk. Fülöp János, Máté, Mária, Ágnes, Anna, és Béla t. t. gyámanya, valamint Bede Gáspárné szül. Fülöp Rózi menyhei lakosok elleni végrehajtási ügyében 4000 kor. tőke, ennek 1901. évi október hó 1-től járó 7 % kamatai, 171 kor. 60 fill., perbeli 17 kor. 60 fill., 24 kor. és 30 kor. már megállapított, valamint az ezuttal 69 koronában megállapított és a még felmerülő költségek erejéig, a nyitrai járás határában fekvő:

1-ször, a menyhei 69. sz. tjkvben I 2—16. sorsz. 231., 371., 639., 756., 1163., 1290., 1331., 1485., 1527., 1596., 1657., 1682., 1752., 1842. 2072. hr. sz. alatt foglalt ingatlanokból B 11—17. alatt Bede Gáspárné szül. Fülöp Róza, kisk. Fülöp Máté, Mária, Ágnes, Anna, Béla és János nevén álló 1/4-ed részre 579 korona.

2-ször, a menyhei 63. sz. tjkvben 1 sor, 143. hrsz. a foglalt ingatlanból B 11—17. alatt ugyanazok nevén álló 1/4-ed részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 3, 4, 7, és 8. alatt Fülöp Mihály és Fülöp Gergely nevén álló 3/4-ed részre, tehát a 1. sorsz. egész ingatlanra 4 korona.

3-ször, a menyhei 63. sz. tjkvben 2. sor, 547. hrsz. alatt foglalt ingatlanból B 11 17. alatt ugyanazok nevén álló 1/4-ed részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 4, 7 és 8. alatt Fülöp Mihály és Fülöp Gergely nevén álló 3/4-ed részre, tehát a 2. sorszámú egész ingatlanra 28 korona.

4-szer, a menyhei 63. sz. tjkvben 3. sor, 796. hrsz. alatt foglalt ingatlanból B 11—17. alatt ugyanazok nevén álló 1/4-ed részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 4, 7 és 8. alatt Fülöp Mihály és Fülöp Gergely nevén álló 1/4-ed részre, tehát a 3. sorszámú egész ingatlanra 8 korona.

5-ször, a menyhei 63. sz. tjkvben 4. sor, 799. hrsz. alatt foglalt ingatlanból B 11—17. alatt ugyanazok nevén álló 1/4-ed részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 4, 7 és 8. alatt Fülöp Mihály és Fülöp Gergely nevén álló 3/4-ed részre, tehát a 4. sorsz. egész ingatlanra 252 korona.

6-ször, a menyhei 63. sz. tjkvben 5. sor, 1147. hrsz. alatt foglalt ingatlanból B 11—17. alatt ugyanazon néven álló 1/4-ed részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 4, 7 és 8. alatt Fülöp Mihály és Fülöp Gergely nevén álló 3/4-ed részre, tehát a 5. sorsz. egész ingatlanra 8 korona.

7-szer, a menyhei 166. sz. tjkvben I 2—16. sor, 237., 290., 644., 954., 1239., 1264., 1357., 1411., 1434., 1509., 1705., 1744., 1784., 1764. és 2038. hrsz. alatt foglalt ingatlanokból B 23—29. a ugyanazok nevén álló 3/4-ad részre 333 korona.

8-ször, a menyhei 260. sz. tjkvben I 1—13. sor, 249, 355, 976, 1187, 1313, 1384, 1456, 1495, 1571, 1652, 1684., 1763. és 1918. hrsz. alatt foglalt B 2, alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevére álló ingatlanokra 1250 korona.

9-szer, a menyhei 260. sz. tjkvben 1. sor, 415. hrsz. alatt foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 16 korona.

10-szer, a menyhei 260. sz. tjkvben 2. sor, 776. hrsz. a foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 2 korona.

11-szer, a menyhei 260. sz. tjkvben 3. sor, 788. hrsz. a foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 2 korona.

12-szer, a menyhei 260. sz. tjkvben 4. sor, 836. hrsz. alatt foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 6 korona.

13-szor, a menyhei 260. tjkvben 5. sor, 1056. hrsz. alatt foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 18 korona.

14-szer, a menyhei 260. sz. tjkvben 6. sor, 1104. hrsz. alatt foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 2 korona.

15-ször, a menyhei 260. sz. tjkvben 7. sor, 1963.

hrs. alatt foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 3 korona.

16-szor, a menyhei 260. tjkvben 8. sor, 2016. hrsz. alatt foglalt B 2. alatt Fülöp Jánosné szül. Dobos Zsófia nevén álló ingatlanra 5 korona.

17-szer, a menyhei 276. sz. tjkvben I 1—3. sor, 344., 1151., 1525. hrsz. a foglalt ingatlanokból B 20—26. alatt Bede Gáspárné szül. Fülöp Róza, kisk. Fülöp Máté, Mária, Ágnes, Anna, Béla és János nevén álló 3/4-ad részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 3, 5, 8, 10, 13, 15, 18 és 19. alatt Fülöp István, Fülöp, Gáspár, Fülöp József, Fülöp Ambrus, Fülöp férj. Kis Klára, Fülöp István, Fülöp szül. Bede Anna, ifj. Fülöp János, Fülöp Mihály és Fülöp Gergely nevén álló 3/4-ad részre tehát a 1—3. sorszám alatti egész ingatlanokra 360 korona.

18-szor, a menyhei 276. sz. tjkvben 1. sor, 518. hrsz. alatt foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 17. pontja szerint B 20—26. alatt, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 5—8, 10, 13, 15, 18, és 19. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát az egész ingatlanra 12 korona.

19-szer, a menyhei 276. sz. tjkvben 2. sor, 674. hrsz. alatt foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 17. pontja szerint B 20—26. alatt, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 5—8, 10, 13, 15, 18, és 19. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 2. sorsz. egész ingatlanra 98 korona.

20-szor, a menyhei 276. sz. tjkvben 3. sor, 691. hrsz. a foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 17. pontja szerint B 20—26. alatt, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 5—8, 10, 13, 15, 18, és 19. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 3. sorsz. egész ingatlanra 98 korona.

21-szer, a menyhei 276. sz. tjkvben 4. sor, 1924. hrsz. a foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 17. pontja szerint B 20—26. alatt, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával B 3, 5—8, 10, 13, 15, 18, és 19. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 4. sorszámú egész ingatlanra 48 korona.

22-szer, a menyhei 277. sz. tjkvben I 1—7. sor, 1351., 1503., 1604., 1701., 1851., 1864., 1909. hrsz. alatt foglalt ingatlanokból, valamint az ehhez tartozó 3/4-ed urb. telek utáni közös erdőjutalékokból B 10—16. alatt Bede Gáspárné szül. Fülöp Róza, kiskoru Fülöp Máté, Mária, Ágnes, Anna, Béla és János nevén álló 3/4-ed részre 75 korona.

23-szor, a menyhei 277. sz. tjkvben 1. sor, 142. hrsz. alatt foglalt ingatlanból B 10—16. alatt Bede Gáspárné szül. Fülöp Róza, kiskoru Fülöp Máté, Mária, Ágnes, Anna, Béla és János nevén álló 3/4-ad részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 2, 6, 8. és 9. alatt Fülöp István, ifj. Fülöp János, Fülöp Mihály és Fülöp Gergely nevén álló 2/3-ed részre tehát a 1. sor, 142. hr. számú egész ingatlanra 60 korona.

24-szer. A menyhei 277. sz. tjkvben 2. sor, 494. hr. szám alatt foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 23. pontja szerint és a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 10—16. B 2, 6, 8 és 9. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 2. sor, 494. hr. sz. egész ingatlanra 60 korona.

25-ször. A menyhei 277. sz. tjkvben 3. sor, 704. hr. szám alatt foglalt ingatlanokból jelen hirdetemény 23. pontja szerint és a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 10—16. B 2, 6, 8 és 9. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 3. sor, 704. hr. sz. egész ingatlanra 24 korona.

26-szor. A menyhei 277. sz. tjkvben 4. sor, 809. hr. sz. alatt foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 23. pontja szerint és a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 10—16. B 2, 6, 8 és 9. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 4. sor, 809. hr. sz. egész ingatlanra 36 korona.

27-szer. A menyhei 279. sz. tjkvben 5. sor, 920. hr. sz. a foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 23. pontja szerint és a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 10—16. B 2, 6, 8 és 9. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát az egész 5. sor, 920. hr. sz. ingatlanra 60 korona.

28-szor. A menyhei 277. sz. tjkvben 6. sor, 999. hr. sz. alatt foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 23. pontja szerint és a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 10—16. B 2, 6, 8 és 9. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 6. sor, 999. hr. sz. alatti egész ingatlanra 48 korona.

29-szer. A menyhei 277. sz. tjkvben 7. sor, 1001. hr. sz. a foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 23. pontja szerint és a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 10—16. B 2, 6, 8 és 9. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 7. sor, 1001. hr. sz. egész ingatlanra 36 korona.

30-szor. A menyhei 277. sz. tjkvben 8. sor, 1540. hr. sz. alatt foglalt ingatlanból jelen hirdetemény 23. pontja szerint és a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 10—16. B 2, 6, 8 és 9. alattiak nevén álló jutalékokra, tehát a 8. sor, 1540. hr. számú egész ingatlanra 60 korona.

31-szer. A menyhei 255. sz. tjkvben I. 1. sor, 88. hr. sz. a foglalt 66. házszámú ingatlanból B 10—16 és B 18—24. alatti Bede Gáspárné sz. Fülöp Róza, kiskoru Fülöp Máté, Mária, Ágnes, Anna, Béla és János nevén álló 3/4-ed részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 5, 17. alatt Fülöp Gergely nevén álló 2/4-ed részre, tehát az I. 1. sor, 88. hr. sz. egész ingatlanra 88 korona.

32-szer. A beédi 55. sz. tjkvben 1. sor, 414. hr. sz. a foglalt ingatlanból B 4 és 6. alatt Dobos Zsófia férj. Fülöp Jánosné nevén álló 1/2 részre, valamint a végr. törv. 156. §-ának alkalmazásával a B 3 és 5. alatt Dobos Gáspár nevén álló 1/2 részre, tehát a 1. sor, 414. hr. számú egész ingatlanra 396 korona becsár mint kikialtási árban 1904. évi június 20. napjának d. e. 9. óráját Menyhe községében és 1904. évi június hó 21. napjának d. e. 9. óráját Beéd községében megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alul is eladatul fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10 0/0-át készpénzben, vagy a kormány által övadékképesnek nyilvánított értékpapirokban, melyeknél a tisztelet árfolyam 2/3-ada szükséges a bírói kiküldött kezébe letenni.

Nyitrán, 1904. évi március 20-án kir. tszék mint tkvi hatóság.

Dr. Kremer.

Előzetes jelentés.

Folyó év augusztus hó elején nyílik meg Nyitrán, Szent-András-domb 6. sz. házában

VEREBÉLY GÉZA KÉZMU-, FEHÉRNEMŰ-, NŐI-, URI-DIVAT-, RÖVID- ÉS SZÖVÖTTÁRÚ ÜZLETE.

Legdivatosabb és elsőrangú gyártmányok.

Legolcsóbb szabott árak: a kereskedelmi tisztesség alapja.

Ugyanott két keresztény, tisztességes házból való, 4 középiskolát végzett fiatalember, vétetik fel gyakornoknak. Ajánlatok f. évi június hó végeig, Budapest, V. Sas-utca 19. intézendők.

LEGJOBB PADLÓ-LAKK

WEYRAUCH CHR. ÉS TÁRSA

szagtalan és gyorsan száradó tükörfényes

PADLÓ-FÉNYMÁZA

Tartósságával minden más gyártmányt jóval felülmúl. Ugyan e gyár

BOROSTYÁN PADLÓ-LAKKJA,

mely minden színben, a legolcsóbb áron kapható

CSERNYÁK ISTVÁN FIA

fűszer, csemege, festék, ásványvíz és borkereskedőnél NYITRÁN.

Vidéki megrendelések ingyen csomagolással legpontosabban és gyorsan teljesítettek.

Gyors végeladás!

Négy pár cipő 5 koronaért.

Temérdek mennyiségű cipő-árú megvásárlása folytán csak rövid ideig potomáron kaphatók: Egy pár uri és egy pár női fűző-cipő erősen kiszegezett erős bőrtalppal; továbbá egy pár uri és egy pár női divat-cipő, mind a négy pár igen finom, legujabb divat szerint, erős, szép kivitelben. — Nagyság em. szerint. Mind a négy pár csak 5 korona. Szétküldés postautányét mellett. — A nem tetsző árúk becserelehetők, sőt a nem tetszőkért a pénz is visszatérítetik. Kessler D., Krakó 63. A. 3.

Eladó szőlőhegytelkek!

Ujhegyen szép kilátású helyen, rendezett kerttel, karba hnyezett hajlékkal és pincével.

Csermányon szép gyümölcsös és kerttel, kényelmes zsindegyfedelű házzal és pincével.

A vételár részletenkint is fizethető. — Bővebb felvilágosítással szolgál Puschmann Victorin kisasszony Nyitrán, Tóth Vilmos utca. 2-3

Hirdetmények

„Nyitramegyei Szemle” részére jutányos áron felvétetnek a kiadóban, Nyitrán, Papnevelde-utca 9. szám.

VAJDA J. butorgyári raktára NYITRÁN, Párutca.

Szolid és pontos kiszolgálás!

A n. é. butorvásárló közönség becses figyelmébe ajánlom dús választékú, szilárd és modern stíli

háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezésekből

álló RAKTÁRAMAT

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig,

a képzelhető legjutányosabb árakon, úgyszintén

sajátkészítményű kárpitos-butoraimat.

Kiváló tisztelettel VAJDA J.

Kívánatra költségvetéssel és rajzokkal készséggel szolgálok.

Szolid és pontos kiszolgálás!

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitragyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytragyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98-99%)

elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA” mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szabad. viharmentes Kronsteiner-féle új zománc. Homlokzat-festéke hatás. Védve.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR
Kronsteiner Károly Bécs III., Hauptstr. 120.
(saját házában).

Kivánatra ingyen próba, mintakönyv prospektus.

Ötven különböző minta, vízzel keverhető, mosható, viharmentes, tűzálló, zománcozott, csak egyszerű mázolás. Jobb, mint az olajfesték. Évek során szállítja cs. és kir. uradalmak, katonai- és civilintézeteknek, vasutaknak stb. Minden résztvevő kiállításon első díjjal jutalmazva. Legolcsóbb festék homlokzatokra, belterületre, különösen iskolák, kórházak, templomok, kaszárnyákhoz stb. és mindenféle más tárgyhoz. Egy négyzetméter ára 2 1/2 kr. Meglepő eredmény. Homlokzat-festék, viharmentes, mészből oldható, 49 minta olajfestékekkel azonos. Klgr.-ja 12 kr.-tól följebb. 8-15

Árverés utján

sikerült egy nagy raktár valódi angol férfiruha szövetet potom áron megvásárolni, miáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy amíg ezen **valódi gypjuszövetkészlet tart**, készítek saját férfiszabó műtermemben remek szabású és elegáns kivitelben egy **teljes férfiöltönyt mérték szerint 18 forintért**

finom minőségű, fekete, sötétkék, szürke, drapp v. barna színben. Vidéki rendelések 12 frt utánvét mellett szállítanak s a fennmaradó 6 frt nap múlva fizetendő. Ezen idő alatt a t. rendelő meggyőződhetik a szövet kitűnő minőségéről.

Rendelésnél a szövet színe megnevezendő. Mértéknek elegendő az alanti mérték-utasítást kitölteni vagy egy viselt ruha beküldése.

LICHTMANN SÁNDOR férfiszabó-terme
Budapest, Rottenbiller-utca 4. félemelet.

Utasítás a mértékvételhez, a) A kabát számára: Cm.
Háthossza a gallérvarrástól kezdve
Ujjhossza a hát ujjavarrásától kezdve
Mellbőség a mellényen át a hóna alatt
b) A nadrág számára:
Belső nadrág hossza a lábközvarrástól egészen a cipő sarkáig
Hasbőség a mellényen át mérve
A mellény hossza az inggallér hátsó gombjától elől mérve

Minden családnak

saját jól felfogott érdekében csakis a

Kathreiner-féle

Kneipp-maláta kávét

szabadna pótléku használnia
a mindennapi kávéitalhoz.

04.1/c

Mc. GORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

Budapest, V. Váci-út 80.

Katalogusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosítsanak kasszettel szolgálatunk.

Gyártmányok: Kévekörtőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila” kévekörtőfonal gyártmányai.

Évi gyártmány 362,000 gép.

Képviselő: Verő Sándor úr.

SZABÓ IMRE

diszes temetkezési vállalata Nyitrán.

Lakás: Vikárius-utca 5. sz.

Üzlethelyiség: Hid-utca 1. sz.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.